

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/77/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1112241817
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 04. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Holíč
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2018:1112241817.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu: JUDr. Martin Holíč a členiek senátu: Mgr. Renáta Gavalcová a JUDr. Gabriela Brišková, v právnej veci žalobcu: Fond na podporu vzdelávania, IČO: 47 245 531, so sídlom Panenská 29, Bratislava, zastúpený: AENEA Legal s.r.o., so sídlom Jozefská 3, Bratislava, IČO: 35 951 125, proti žalovanej: PhDr. X. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. XX, N., zastúpená: JUDr. Julianna Weiszová, advokátka, Jantárová 16, Dunajská Streda, o zaplatenie 5.132,09 Eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu a žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Trnava č.k. 37C/64/2013-545 zo dňa 24.08.2016, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e** .

II. Žalobca má voči žalovanej právo na náhradu trov odvolacieho konania v pomere 62%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie v prvom odseku výroku žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 4.157,- Eur, spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75% ročne zo sumy 4.157,- Eur od 04.11.2012 do zaplatenia, to všetko do troch dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozsudku. V druhom odseku výroku vo zvyšku súd návrh zamietol. V treťom odseku výroku súd priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v pomere 62%.

2. Rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou ust. § 488, § 489, § 451, § 457, § 458 ods. 1, § 100 ods. 1 a 2, § 107 Obč. zákonníka, § 2 ods. 1, § 3 ods. 1 a 9, § 4, § 5 ods. 4 zákona č. 471/2002 Z.z. o pôžičkovom fonde pre začínajúcich pedagógov v znení účinnom do 31.12.2012 (ďalej aj „ZPFZP“), § 223 ods. 1, § 226 ods. 1, § 17 ods. 3 Zákonníka práce.

3. Vecne argumentoval tým, že po vykonanom dokazovaní súd dospel k záveru, že návrh žalobcu je v zásade oprávnený, nie je mu však možné vyhovieť v plnej výške. Krajský súd v Trnave vo svojom Uznesení č.k. 24Co/471/2014-323 zo dňa 24.06.2015 v podstate vyslovením svojho právneho názoru (ktorým je súd prvej inštancie viazaný) vyriešil (resp. riešenie do značnej miery predznamenal), zásadné otázky sporu, keď konštatoval, že uzatvorenie dohody o vykonaní práce medzi fondom (žalobcom) a členom rady fondu (žalovanou) je potrebné považovať za absolútne neplatný právny úkon, a keď sa zaoberal začiatkom plynutia dvojročnej premlčacej doby, ktorú je potrebné odvíjať od momentu kedy sa žalobca dozvedel o okolnostiach ktoré sú rozhodujúce pre uplatnenia jeho práva (t.j. subjektívny moment). Odvolací súd uviedol, že „že odporkyňa bola členkou rady fondu, zriadeného v zmysle zákona č. 471/2002 Z.z. o pôžičkovom fonde pre začínajúcich pedagógov ... v období rokov 2008 až 2010, t.j. v čase uzavretia predmetných dohôd o vykonaní práce. Citovaný zákon v ustanovení § 3 ods. 9 ustanovuje, že Členstvo a funkcie v rade fondu sú čestné... Právny predchodca navrhovateľa s odporkyňou uzatvoril dohody o vykonaní práce v zmysle § 226 ods. 1

a 2 Zákonníka práce... Dohody o vykonaní prác predstavujú osobitný druh zmlúv, ktorých uzavretím nevzniká pracovný pomer, no zakladajú pracovnoprávny vzťah... Odvolací súd vzhľadom ku skutočnosti, že dohoda o vykonaní práce zakladá pracovnoprávny vzťah, dospel k záveru, že odporkyňa uzavretím predmetných dohôd o vykonaní práce s navrhovateľom založila pracovnoprávny vzťah medzi ňou a navrhovateľom... Založením pracovnoprávneho vzťahu odporkyňa nadobudla postavenie zamestnanca a navrhovateľ postavenie zamestnávateľa. Teda odporkyňa bola v čase, keď plnila pracovné úlohy v zmysle predmetných dohôd, zamestnankyňou navrhovateľa. Keďže ustanovenie § 5 ods. 4 ZPŠF zakazuje, aby zamestnanci Fondu boli členmi Rady Fondu alebo Dozornej rady Fondu, dospel odvolací súd k záveru, že členovia Rady Fondu a Dozornej rady Fondu nemohli platne uzatvárať akékoľvek zmluvy alebo dohody podľa Zákonníka práce. Uzavretím akejkoľvek zmluvy, či dohody podľa Zákonníka práce by vznikol medzi členmi Rady fondu a navrhovateľom pracovnoprávny vzťah, ktorý ZPFZP vylučuje. Citovaný zákon v ustanovení § 5 ods. 4 expressis verbis zakotvuje, že zamestnanci fondu nesmú byť členmi rady fondu a dozornej rady... Uzatvorenie dohody o vykonaní práce medzi fondom a členom rady fondu je potrebné považovať za absolútne neplatný právny úkon v zmysle § 39 Obč. zákonníka, a to pre jeho rozpor s doslovným znením ust. § 5 ods. 4 ZPFZP. Zároveň sa jedná aj o obchádzanie zákona, keď zrejším účelom uzatvárania dohôd o vykonaní práce a následného vyplácania odmien, bolo obídenie vykonávania funkcie člena rady fondu bez nároku na odplatu... Kompetencie člena rady fondu nemožno charakterizovať výlučne ako kompetencie rozhodovacie a schvaľovacie. Rozhodovací a schvaľovací proces je potrebné vykladať v širšom zmysle slova, tento proces v sebe zahŕňa aj predkladanie pripomienok, návrhov, vypracovanie analýz, koncepcií či iných dokumentov súvisiacich s právomocou rady fondu. Z tohto dôvodu ani za tieto činnosti nemá Člen rady fondu nárok na odmenu, teda vyplatenie akejkoľvek odmeny členovi rady fondu v súvislosti s výkonom jeho funkcie člena rady fondu neprichádza do úvahy práve s poukazom na ustanovenie § 3 ods. 9 citovaného zákona... v danom prípade vzhľadom na absolútnu neplatnosť uzavretých dohôd o vykonaní práce, medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporkyňou nevznikol platne pracovnoprávny vzťah, odporkyňa nezískala status zamestnanca, preto sa ani na ňu nemôže vzťahovať ochrana v zmysle § 17 ods. 3 Zákonníka práce.“. Z uvedeného úplne jasne vyplýva záver o neplatnosti dohôd, ktoré žalovaná uzatvorila s právnym predchodcom žalobcu - ak jej potom na základe takýchto neplatných právnych úkonov bola vyplatená odmena, vzniklo na jej strane bezdôvodné obohatenie, ktoré je povinná vrátiť.

4. Otázkou bolo tiež posúdenie namietaného premlčania, ku ktorej odvolací súd opäť vyslovil právny názor, keď uviedol že „Súd prvého stupňa nesprávne posúdil otázku premlčania uplatneného nároku, keď jeho výklad začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby v zmysle § 107 ods. 1 Obč. zákonníka je v jednoznačnom rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou, keď za začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby považoval deň vyplatenia finančných prostriedkov. Z ustanovenia § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka jednoznačne vyplýva, že pre začiatok subjektívnej premlčacej doby na uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia je rozhodujúci subjektívny moment, keď sa oprávnený dozvie o okolnostiach, ktoré sú rozhodujúce pre uplatnenie jeho práva. Vedomosť oprávneného o tom, že na jeho úkor bolo získané bezdôvodné obohatenie a o tom, kto ho získal, musí byť teda skutočná a nie iba predpokladaná, pretože, len ak oprávnený vie o tom, že na jeho úkor sa niekto bezdôvodne obohatil, môže uplatniť svoje právo, t.j. požadovať vydanie bezdôvodného obohatenia... Za rozhodujúci pre začiatok plynutia subjektívnej 2-ročnej premlčacej doby je treba považovať deň, kedy sa oprávnený v konkrétnom prípade skutočne dozvie o tom, že na jeho úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto ho získal. Nie je pritom rozhodujúce, že oprávnený mal možnosť sa potrebné skutočnosti dozvedieť už skôr. V danom prípade teda nie je podstatná a rozhodujúca okolnosť, kedy sa žalobca pri riadnej starostlivosti musel alebo mohol dozvedieť, že na jeho úkor došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia, ale je rozhodujúce, kedy sa o tejto okolnosti skutočne dozvedel.“. V danej súvislosti sa teda súd zaoberal otázkou, kedy sa žalobca skutočne dozvedel, že uzavreté dohody o vykonaní práce sú neplatné, a že vyplatením finančných prostriedkov na základe neplatných dohôd vzniklo bezdôvodné obohatenie - či teda prišlo k premlčaniu nároku žalobcu, alebo nie. Riaditeľom právneho predchodcu žalobcu bol v rozhodnom čase, a to od roku 2002 do 31.03.2012 T. U., pričom v tomto období bol aj riaditeľom Študentského pôžičkového fondu, ktorý (Študentský pôžičkový fond) realizoval obdobné dohody o vykonaní práce s členmi svojej rady, ako právny predchodca žalobcu. Právnickou kanceláriou bolo dňa 05.10.2011 vypracované stanovisko (nazvané ako „Memorandum“), a to pre potreby Študentského pôžičkového fondu ohľadom problematiky uzatvárania dohôd o vykonaní práce členmi rady fondu a dozornej rady fondu - v uvedenom stanovisku sa konštatuje, že dohody o vykonaní práce s členom rady fondu a s členom dozornej rady sú v rozpore s § 5, ods. 4 zákona o ŠPF; do

tejto doby nebola známa žiadna skutočnosť, ktorá by nenasvedčovala tomu, že predmetné dohody nie sú súladné so zákonom, resp. že sú neplatnými právnymi úkonmi (napr. audit, kontroly a pod.). Navyše aj svedok T. U. (bývalý štatutár právneho predchodcu žalobcu, aj Študentského pôžičkového fondu) vo svojej výpovedi na pojednávaní pred súdom uviedol, že vedomosť o neplatnosti dohôd o vykonaní práce nadobudol v októbri 2011, pri nástupe novej rady fondu, ktorá kontrolovala späťne dohody o vykonaní práce; dovtedy počas jeho pôsobenia nikdy, ani od právnikov, nemal žiadnu informáciu o tom, že odmeny by mali byť vyplácané neoprávnene - prvýkrát to bolo až v októbri 2011. Z uvedeného je potom zrejmé, že subjektívna vedomosť o neplatnosti dohôd o vykonaní práce a o vzniku bezdôvodného obohatenia vznikla na strane žalobcu (jeho právneho predchodcu) najskôr dňom 05.10.2011 - keďže návrh na súd bol podaný dňa 13.12.2012, neuplynula dvojiročná subjektívna premlčacia lehota, a teda súd nemohol prisvedčiť námietke premlčania ktorú vzniesla žalovaná (súd iba pre doplnenie uvádza, že neuplynula ani trojiročná objektívna premlčacia lehota, nakoľko táto začala plynúť najskôr dňa 15.12.2009 - v deň vyplatenia finančných prostriedkov žalovanej z prvej dohody o vykonaní práce).

5. Z uvedeného je zrejmé, že nárok žalobcu je oprávnený, keď bolo v konaní preukázané, že na strane žalovanej vzniklo bezdôvodné obohatenie, a nárok žalobcu nie je premlčaný. Súd sa však nestotožnil s požadovanou výškou, ktorú by mala žalovaná vrátiť (5.132,09 Eur). Na základe dohody zo dňa 14.12.2009 bola odmena dohodnutá vo výške 132,09 Eur brutto/107,- Eur netto, dňa 15.12.2009 bola žalovanej vyplatená suma 107,- Eur (právny predchodca žalobcu odviezol daň vo výške 25,09 Eur), na základe dohody zo dňa 14.12.2009 bola odmena dohodnutá vo výške 3.000,- Eur brutto/2.430,- Eur netto, dňa 16.12.2009 bola žalovanej vyplatená odmena vo výške 2.430,- Eur (právny predchodca žalobcu odviezol daň vo výške 570,- Eur), a na základe dohody zo dňa 14.06.2010 bola odmena dohodnutá vo výške 2.000,- Eur brutto/1.620,- Eur netto, dňa 29.06.2010 bola žalovanej vyplatená odmena vo výške 1.620,- Eur (právny predchodca žalobcu odviezol daň vo výške 380,- Eur). Žalovaná teda od žalobcu obdržala spolu sumu vo výške 4.157,- Eur, o ktorú sa bezdôvodne obohatila, a ktorú je povinná vrátiť; podľa názoru súdu však by nebolo spravodlivé aby žalovaná bola zaviazaná vrátiť aj sumu vo výške 975,09 Eur, ktorú neobdržala, o ktorú sa reálne neobohatila, a ktorú samotný žalobca odviezol z titulu zrážky dane, nakoľko podľa § 458, ods. 1, prvá veta Občianskeho zákonníka sa musí vydať všetko, čo sa nadobudlo bezdôvodným obohatením, pričom žalovaná reálne nadobudla sumu vo výške 4.157,- Eur, a nie vo výške 5.132,09 Eur. Z uvedených dôvodov súd rozhodol tak, že uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 4.157,- Eur, a vo zvyšku návrh zamietol. Čo sa týka úroku z omeškania na tento má žalobca nárok, a to vo výške základnej úrokovej sadzby Európskej centrálnej banky platnej k prvému dňu omeškania (od 11.07.2012 do 07.05.2013 vo výške 0,75%) zvýšenej o 8 percentuálnych bodov, preto súd rozhodol tak že žalobcovi priznal nárok na úrok z omeškania vo výške 8,75% ročne zo sumy 4.157,- Eur (t.j. prisúdená suma) od 04.11.2012 (deň nasledujúci po márnom uplynutí lehoty 10 dní odo dňa doručenia výzvy žalovanej - 24.10.2014- na zaplatenie dlhu) do zaplatenia.

6. Súd rozhodol o nároku na náhradu trov konania v zmysle ustanovenia § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku tak, že ju v konaní prevažne úspešnému žalobcovi priznal v rozsahu 62% vychádzajúc z toho, že žalobca žiadal o priznanie sumy istiny 5.132,09 Eur, súd rozhodol o jeho nároku vo výške 4.157,- Eur; nárok na náhradu trov konania potom súd určil vo výške 62% (100% mínus 19% ako neúspech žalobcu mínus 19% ako úspech žalovanej). O náhrade trov konania vzniknutých štátu (vo výške 26,16 Eur za úhradu svedočného svedkovi S. J. Uznesením č.k. 37C/64/2013-355 zo dňa 18.03.2016) súd rozhodne po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku.

7. Proti tomuto rozsudku výlučne v časti zamietnutia žaloby a náhrady trov konania (druhý a tretí odsek výroku) podal odvolanie žalobca, pričom navrhol rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť, žalobe vyhovieť v plnom rozsahu a priznať žalobcovi náhradu trov konania aj náhradu trov odvolacieho konania, alebo rozsudok zrušiť a vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Poukázal na odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) Civilného sporového poriadku. Súd prvej inštancie ako jediný dôvod nepriznania predmetného nároku uviedol skutočnosť, že túto sumu žalovaný neobdržal a reálne sa ňou teda neobohatil, pretože ju žalobca odviezol z titulu zrážky dane. Súd prvej inštancie opomenul, že je potrebné odlišovať osobu daňového subjektu od osoby platiteľa dane. Nepriznaný nárok predstavuje sumu, ktorá bola poukázaná príslušnému orgánu žalobcom v súlade s jeho zákonnými povinnosťami, a to za žalovaného a v prospech žalovaného. Fond bol v danej situácii len osobou, ktorá v zmysle zákonných pravidiel uhradila konkrétnu sumu dane konkrétnemu subjektu (daňovému úradu). Žalobca má za to, že žalovaný sa reálne obohatil o to všetko, čo žalobca musel vynaložiť na základe neplatných dohôd o vykonaní práce. Podľa ust. § 454 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka. Bezodôvodne

sa obohatil aj ten, za koho sa plnilo, čo podľa práva mal plniť sám. Z rozhodovacej praxe súdov (R 1/1979 /s.5/) vyplýva, že ak určitý subjekt plnil za iného, má právo požadovať vrátenie plnenia iba od osoby, za ktorú plnil a nie od osoby ktorej plnil. V danom prípade žalobca plnil za žalovaného, a preto má nárok požadovať plnenie len od neho. V zmysle ustanovení ust. § 35 ods. 1, 2 a 6 zákona č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov v znení účinnom do 31.12.2009 je zrejmé, že žalobca bol len v pozícii platiteľa dane a mal zákonnú povinnosť vykonať zrážky a poukázať ich príslušnému subjektu za a v mene daňovníka, t.j. žalovaného. Žalobca sa žalobným návrhom zo dňa 13.12.2012 domáhal vrátenia bezdôvodného obohatenia, ktoré vzniklo na strane žalovaného. Bezdôvodné obohatenie vzniklo z titulu neplatnosti dohôd o vykonaní práce a nesplnenia zákonných a iných podmienok na poskytnutie náhrady za vykonanie prác, ktoré mal žalovaný na podklade predmetných dohôd v prospech žalobou vykonať. V rámci predmetného skutkového a právneho stavu je potrebné odlišovať výšku netto odmeny, brutto odmeny, prípadne cenu práce. V rámci žalobného návrhu sa žalobca domáhal vrátenia brutto odmeny, t.j. sumy, ktorá patrí a má byť vyplatená zamestnancovi, avšak v dôsledku existencie zákonných pravidiel je zamestnancovi poukazovaná znížená o zákonnú zrážku. V danom prípade žalobca v zmysle zákonných pravidiel a povinností vykonal zrážku za žalovaného a v prospech žalovaného a táto bola poukázaná príslušnému subjektu. V určitých zákonom stanovených prípadoch má žalovaný nárok zaplattenú daň požadovať späť. Žalobca bol v pozícii platiteľa dane, (t.j. zákonnej zrážky) a plnil za žalovaného, čo podľa práva mal plniť sám žalovaný.

8. K odvolaniu žalovanej žalobca uviedol, že súd prvej inštancie správne postupoval, keď v rámci opätovného prejednania a rozhodovania v tejto veci zohľadnil právny názor odvolacieho súdu, ktorý bol vyjadrený v rozhodnutí v Krajskom súde v Trnave č.k. 24Co/471/2014-323 zo dňa 24.06.2015. Z predmetného rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že uzatvorené dohody o vykonaní práce sú absolútne neplatné; čestná funkcia člena rady Fondu nie je honorovaná; na daný právny vzťah nemožno aplikovať § 17 ods. 3 zákona č. 311/2001 Z.z. Zákonníka práce (ZP); členovia rady Fondu nemali len rozhodovať a schvaľovať rôzne materiály a dokumenty, ktoré im boli predložené, ale mali ich aj vytvoriť. Je nepochybné, že každý člen rady Fondu, aby mohol zodpovedne plniť svoju funkciu (rozhodovať na zasadnutiach rady Fondu), sa potrebuje na tieto zasadnutia pripraviť, napr. formou štúdia dokumentov, vypracovania rôznych návrhov dokumentov, koncepcií, vypracovania rozborov, podkladov pre rozhodnutie. Predmetná činnosť spadá pod výkon funkcie člena rady Fondu. Rozhodovací a schvaľovací proces je potrebné vykladať v širšom význame; súd prvého stupňa nesprávne posúdil otázku premlčania uplatneného nároku, keď jeho výklad začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby v zmysle § 107 ods. 1 zákona č. 40/1964 Občianskeho zákonníka (OZ) je v jednoznačnom rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou, keď za začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby považoval deň vyplatenia finančných prostriedkov. Pokiaľ ide o počítanie subjektívnej premlčacej doby, správne postupujú súdy vtedy, ak za začiatok jej plynutia považujú deň, keď účastník zistil neplatnosť zmluvy (napr. keď revízne orgány vytkli organizácii neplatnosť uzavretej zmluvy) vychádzajúc z judikátu R 1/1979. Uzatvorené dohody o vykonaní práce sú neplatné, člen rady Fondu vykonával funkciu, za ktorú nemohol poberať odmenu, aplikácia § 17 ods. 3 ZP nie je v danom prípade možná, členovia rady Fondu nemali len hlasovať a rozhodovať o predložených otázkach, ale mali povinnosť dokumenty aj vytvárať, uplatnený nárok je nepremľaný. Činnosti, ktoré sú obsahom sporných dohôd o vykonaní práce spadajú do rámca výkonu funkcie člena rady Fondu, a to najmä s poukazom na § 3 zákona č. 471/2002 Z.z. o Pôžičkovom fonde pre začínajúcich pedagógov (Zákon o PFZP), v zmysle ktorého rada Fondu vykonáva správu a riadi činnosť Fondu, § 4 Zákona o PFZP, v ktorom sú demonštratívne vymedzené kompetencie člena rady Fondu a § 7 ods. 18 štatútu Fondu, z ktorého vyplýva oprávnenie člena rady Fondu predkladať rade Fondu podnety a návrhy. Ak člen rady Fondu v predmetnom kontexte využije svoje oprávnenie, musí si byť vedomý, že tak činí bez nároku na odmenu, nakoľko jeho funkcia člena rady Fondu je čestná, t.j. nehonorovaná. V uvedenej súvislosti je nutné opätovne pripomenúť už vyslovený vyššie uvedený právny názor odvolacieho súdu, že obsahom funkcie člena rady Fondu nebolo len rozhodovať a schvaľovať, ale aj pripravovať podklady. Ak činnosti, ktoré sú obsahom sporných dohôd o vykonaní práce spadajú do rámca výkonu funkcie člena rady Fondu, ktorá je funkciou čestnou, tak je irelevantné hodnotiť, či tieto činnosti boli alebo neboli vykonané. Napriek uvedenému má Žalobca za to, že v rámci tohto konania nebolo preukázané, že sporné činnosti vykonané boli a o svedeckú výpoveď Ing. T. U. sa nemožno opierať, nakoľko nebola jasná a zrozumiteľná a existuje tu konflikt záujmov. Je nutné posudzovať charakter činností, ktoré sú obsahom neplatných dohôd o vykonaní práce a zohľadniť skutočnosť, že tieto činnosti spadajú do rámca výkonu funkcie člena rady Fondu a potom je irelevantné, či ich žalovaný vykonával ako fyzická osoba. Žalobca má za to, že ak žalovaný vykonal činnosti obsiahnuté v sporných dohodách o vykonaní práce, len si plnil svoju funkciu člena rady Fondu,

ktorá bola čestná, t.j. bez nároku na odmenu. Sám žalovaný vo svojom podaní zo dňa 18.04.2016, ktoré tvorí súčasť súdneho spisu potvrdil, že všetky činnosti špecifikované v sporných dohodách o vykonaní práce boli preberané na zasadnutiach rady Fondu. Je irelevantné, či žalovaný uvedené činnosti vykonal ústne (na zasadnutí rady) alebo písomne (predložením formálneho dokumentu). Zo samotného charakteru činností obsiahnutých v neplatných dohodách o vykonaní práce vyplýva, že sú súčasťou kompetencie člena rady Fondu, ktoré vyplývajú zo zákonných, resp. v štatúte definovaných ustanovení (uviesť pripomienky k návrhu novely zákona o Fonde, pripraviť koncepciu poskytovania pôžičiek, dopracovať štatút Fondu). Z rozhodnutia NS SR vo veci "D.", ktoré bolo podaním zo dňa 23.08.2016 doložené do súdneho spisu vyplýva, že napriek skutočnosti, že vo Fonde boli dlhodobo uzatvárané dohody o vykonaní práce s členmi rady a žalovaný konal v dobrej viere a mal legitímne očakávania, platí, že legitímne očakávanie jednotlivca sa môže vzťahovať len na to, čo je v súlade s právom a zo zákona výslovne vychádza, pričom dlhodobá prax nie je dostatočnou базou pre aplikáciu tohto princípu. Neznalosť zákona neospravedlňuje a právo patrí bdelym a ostražitým. Vrátením plnenia zo strany žalovaného zodpovedajúceho nároku žalobcu uplatneného v tomto konaní, by žalovanému nemohla vzniknúť žiadna škoda. Aj keď sa jednalo o synalagmatický vzťah, žalovaný z titulu čestnej funkcie nemal nárok na žiadne protiplnenie. Inými slovami ak žalovaný poskytol plnenie označené v neplatných dohodách o vykonaní práce žalobcovi, tak si plnil svoju funkciu člena rady Fondu, ktorá bola čestná, t.j. bez nárok na odmenu. Pokiaľ ide o otázku premlčania žalobca sa stotožňuje s právnym názorom odvolacieho súdu vyjadreným v Uznesení KS a právnym názorom súdu prvej inštancie vyjadreným v Rozsudku OS a svoj uplatnený nárok považuje v celom rozsahu za nepremičaný, t.j. uplatnený včas. V danom prípade sa nejedná o žiadny rozpor s dobrými mravmi. Advokátska kancelária AENEA Legal s.r.o. poskytovala a poskytuje žalobcovi právne služby na základe zmluvy o poskytovaní právnych služieb, z ktorej vyplýva, že právna služba sa poskytuje na žiadosť klienta. t.j. Fondu. Fond prvýkrát na advokátsku kanceláriu AENEA Legal s.r.o. vykonal dopyt ohľadom neplatných dohôd o vykonaní práce až po zmene vedenia v Študentskom pôžičkovom fonde, t.j. v septembri 2011. Právny zástupca žalobcu poukázal tiež na uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici, č.k. 17Co/455/2015-358 zo dňa 23.11.2016, rozsudok Okresného súdu Nitra č.k. 12Cpr/1/2014-876, rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 10CoPr/18/2016-1235 zo dňa 16.02.2017, Krajského súdu v Bratislave č.k. 7CoPr/7/2016-829 zo dňa 20.09.2017, ako aj na uznesenie NS SR sp. zn. 5Cdo 435/2014, v ktorom vyslovil, že v prejednávanej veci o vydanie bezdôvodného obohatenia na základe dohody o vykonaní práce je potrebné skúmať, či uzatvárali účastníci takého dohody (zmluvy) na podklade skutočnej vážnej vôle a zámeru vyvolať ich právne účinky, t.j. vznik pracovnoprávneho vzťahu, alebo týmto spôsobom len obchádzali zákon a absenciu jeho ustanovení, ktoré neumožňovali odmeňovanie členov rady Fondu. Bolo potrebné skúmať, či nešlo o simulovaný právny úkon, a či zastieraný právny úkon je platný a vyvolal následky predpokladané zákonom.

9. Proti tomuto rozsudku výlučne v časti vyhovujúcej žalobe a v časti náhrady trov konania (prvý a tretí odsek výroku) podala odvolanie žalovaná, pričom navrhla rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť, žalobu zamietnuť v celom rozsahu a priznať žalovanej náhradu trov konania aj náhradu trov odvolacieho konania. Poukázala na to, že žalovaná uzavrela 3 dohody o vykonaní prác, všetky tri boli na odvedenie konkrétnych prác (návrh na zasadnutie rady Fondu, a to pripomienok k návrhu zákona na zlúčenie Fondu a Študentského pôžičkového fondu, v zmysle druhej dohody mala vypracovať prípravu koncepcie poskytovania pôžičiek pre žiadateľov z Fondu na najbližších 5 rokov v spolupráci s poslancami NR SR, v zmysle tretej dohody o vykonaní práce mala pripraviť návrh na dopracovanie štatútu Fondu v súlade s uzneseniami rady Fondu a dozornej rady a zmenami súvisiacimi so zmenou sadzovníka poplatkov). Všetky dohody boli uzavreté z podnetu a požiadavky Fondu, ani v jednom prípade z podnetu odporkyne, boli vypracované Fondom, dobrovoľne podpísané oboma zmluvnými stranami, následne boli všetky dohodnuté práce odporkyňou vypracované. Práce boli prevzaté, prekontrolované, použité. Ak porovnáme tieto dohody s citáciou § 4 zák. č. 471/2002 Z.z. o pôžičkovom fonde účinného do 31.12.2012, vidíme, že pôsobnosť člena fondu je maximálne odlišná od dohody ako takej aj od účelu dohody. Tieto sa ani čiastočne neprekrývajú. Boli realizované mimo kompetencie rady fondu. Dohody uzavrela žalovaná ako fyzická osoba s konkrétnym vzdelaním a skúsenosťou a nie ako členka rady, nie vyplývajú z funkcie členky rady. Rokovací poriadok upravuje spôsob rokovania rady fondu, postup pri prijímaní rozhodnutí, spôsob hlasovania, ... ale neurčuje (správne) povinnosť členom bezodplatne pripravovať materiály potrebné pre činnosť tak dôležitej oblasti, ako školstvo je. Z vykonaného dokazovania, či z listinných dôkazov, či z účelu uzavretia dohôd, či z výpovede svedkov, ktorí v čase činnosti žalovanej boli činní vo Fonde, je jasné, že dohody, ktoré Fond uzavrel s PhDr. J., sú platné, že práce boli vykonané, prevzaté, skontrolované, použité pre činnosť Fondu, odmena po zdanení vyplatená. Stanovisko žalobcu

o odmenách, ktoré bolo vypracované advokátskou kanceláriou, je právnym názorom, dokonca tej advokátskej kancelárie, ktorá poskytovala právne služby aj v čase činnosti žalovanej. Ak sa 10 rokov vyhotovovali dohody spomínanou formou, potom z akého dôvodu došlo k zmene právneho názoru? Členovia Fondu sú odmeňovaní, lebo došlo k dohode, a odmeny za činnosť sa vyplácajú, "bez adekvátneho odmeňovania sa kvalitné rady dlhodobo udržať nedá". V čase pôsobenia žalovanej u predchodcu žalobcu jednoznačné, že člen rady nemá nárok na finančnú odmenu len z titulu jeho účasti v príslušnom orgáne, resp. aj z dôvodu, že v tomto orgáne bol ustanovený do nejakej funkcie. T.j. členovi rady nepatrí žiadna odmena len za jeho účasť v rade, prípadne mu nepatrí ani odmena za jeho účasť na rokovaní a rozhodovaní tohto kolektívneho orgánu žalobcu. Žalovaná na základe uvedených dohôd vykonávala pre žalobcu konkrétnu činnosť mimo jej účasti na rokovaní, teda je jednoznačné, že za túto činnosť jej patrí dohodnutá odmena. V dohodách, ktoré predložil žalobca, je uvedená konkrétna práca, ktorú mal žalovaný vykonať. Ani v jednom prípade nie je uvedená práca "účasť na rokovaní rady". Žiadny dôkaz nebol žalobcom vyprodukovaný, ktorý by potvrdzoval opak. Svedecká výpoveď p. J. bola nepresvedčivá, neodpovedal na položené otázky, a nespochybnil tvrdenia žalovanej. Dokonca ani nepôsobil vo Fonde v čase pôsobenia žalovanej vo Fonde. Z predložených písomných dôkazov, tiež aj z výsluchov svedkov je jednoznačné, že uzatvorené dohody boli platné, neodporovali zákonu, ani tento neobchádzali. Ak by tieto dohody mali byť neplatné, potom by sa na ne muselo vzťahovať ust. § 17 ods. 3 ZP - neplatnosť dohôd nemôže byť odporcovi na ujmu, keďže ju nespôsobil sám, mal by od navrhovateľa požadovať náhradu škody, ktorá mu vznikla titulom neplatných dohôd, nakoľko žalovaná má nárok na odmenu za vykonané úlohy. Ak by vrátila plnenie, vznikla by jej škoda - na jednej strane sú vykonané úlohy a odmena za ne, na strane druhej by si strany nemali možnosť spravodlivo vrátiť vzájomné plnenie- úlohy vykonané, avšak finančné plnenie za ne by bolo podľa názoru navrhovateľa vrátiť, tým by však bola poškodená strana, ktorá plnila. Teda vrátením finančného plnenia navrhovateľovi, odporcovi by vznikla škoda. Neplatnosť dohôd, ak tu je, potom tú nespôsobil žalovaný, a podľa vykonaného dokazovania aj zamestnávateľ konal v dobrej viere, keď advokátska kancelária a právnik - zamestnanec, resp. právne oddelenie MŠ SR, ktorí poskytovali právne služby obom fondom, vyhotovili a odobrili uzavretie dohôd o vykonaní úloh, dlhé roky toto ani nebolo problémom. Ani navrhovateľ sa nemôže domáhať práv vzniknutých z neplatnej dohody tak, že ich zneužije na škodu odporcu, ak odporca bol dobromyseľný. V zmysle článku II. Zákonníka práce, v zmysle ktorých výkon práva povinností z pracovnoprávných vzťahov musí byť v súlade s dobrými mravmi. Nikto nesmie tieto práva a povinnosti zneužívať na škodu druhého účastníka. Obdobná zásada je zakotvená v § 3 ods. 1 OZ. Nie je možné od odporcu spravodlivo požadovať vrátenie odmeny, ktorá mu bola vyplatená na základe "neplatných" dohôd o vykonaní práce pre rozpor so zákonom, ktorých neplatnosť nespôsobil. Nie je možné, aby súdy poskytovali súdnu ochranu účastníkovi, ktorý podľa okolností prípadu sám mohol spôsobiť neplatnosť právneho úkonu, keď si zvolil nesprávnu právnu formu na dosiahnutie výsledku. Dohody boli uzavreté v zákonnej forme, v súlade s platnými právnymi predpismi. Oba fondy fungovali, úlohy plnili vysoko kvalifikovaní, skúsení odborníci, ktorým poskytovali právne rady platení odborníci, ich činnosť po finančnej stránke overil a schvaľoval každoročne auditor /ktorý v tomto konaní aj bol vypočutý/, tiež aj výbor NR SR pre vzdelávanie, výbor pre menu a financovanie NR SR, plénum NR SR. Z týchto a súvisiacich ustanovení OZ a judikatúry vyhodnotiac situáciu a predložené a vykonané dôkazy je zrejmé, že sa v tomto prípade nejedná o bezdôvodné obohatenie, zo strany žalobcu nebola preukázaná existencia plnenia žalobcu plnením bez právneho titulu v prospech žalovaného. Na základe všetkých zistených okolností a skutočností nie je možné konštatovať, že by sa žalovaná na úkor žalobcu bezdôvodne obohatila, pretože k plneniu zo strany žalobcu v prospech žalovaného nedošlo na základe neplatných právnych úkonov, pričom táto prípadná neplatnosť by ani nemohla byť na škodu žalovanej (§ 17 ods. 3 Zákonníka práce). Žalobca tiež nijako nepreukázal, že by žalovaná prijala plnenie bez vykonania dohodnutých prác podľa sporných dohôd. Výpoveď svedka Ing. Zburína takúto možnosť (nevykonanie dohodnutých prác) vylúčila. Žalovaná o.i. aj na prvom pojednávaní vzniesla námietku premlčania. Teda ani pokiaľ by boli žalobcom uplatnené nároky oprávnené, tak by súd s ohľadom na vznesenú námietku premlčania nemohol žalobcovi priznať nárok. Otázkou zostáva, či Krajský súd v Trnave nevyslovil svoj právny názor vo veci predčasne, keď ho vyslovil pred vykonaním dokazovania.

10. K odvolaniu žalobcu žalovaná uviedla, že v čase uzatvárania zmlúv žalobcu so žalovanou, ktoré boli vyhotovené v každom prípade z podnetu žalobcu, a ktoré v každom prípade aj žalobca vyhotovil, teda rozhodol o právnej forme aj obsahu, boli vždy v súlade s platnými právnymi predpismi. Tieto ani v jednom prípade zákon neobchádzali, ani neporušovali. Obe strany konali v dobrej viere, práce boli riadne a včas vykonané, prevzaté a prekontrolované. Keď odvádzali daň za vyplatené príjmy, robili tak v súlade s pracovnoprávnymi aj daňovými predpismi. Daň odvádzal žalobca štátu, do Štátnej pokladnice.

Žalovaná obdržala zdanené, netto sumy za objednané, odvedené, prevzaté práce. Odvedenie dane štátu bolo povinnosťou objednávateľa, platcu, čiže žalobcu, a nie žalovanej. V prípade, keby žalovaná "vrátila žalobcom odvedené dane", tieto by nemala nárok v prípade neplatnosti zmlúv žiadať od štátu, lebo nebola platiteľom tejto dane, nie žalovaná dala príkaz na úhradu, ale žalobca. Aj z odvedenej dane je zrejmé, že ani po tejto stránke nedošlo k porušeniu, ani obchádzaniu zákona. Ten, kto je platiteľom dane a odvedie nesprávne vyčíslenú sumu, daň v nesprávnej výške, zodpovedá za jej výšku. Teda ak odvedie daň vyššiu, má právny nárok o rozdiel požiadať toho, kam nesprávnu výšku dane odvedol. Ak odvedol omylom sumu za výplatu, ktorá nemala byť zdanená, tak má nárok na vrátenie celej uhradenej sumy. Ak by odvedol titulom dane sumu nižšiu, zodpovedal by tiež žalobca, tento by musel platiť penále z omeškania a iné sankcie a nie žalovaná. Žalovaná nemala uvedenú sumu dane vyplatenú, tieto ani "nevidela", žalobca bol ten, kto určil výšku dane a túto odvedol. Subjektom platcu nebola žalovaná, ale žalobca, z toho dôvodu by ani nemala nárok žiadať uvedenú platbu od štátu, resp. ak by o ňu požiadala, štát by odmietol túto sumu dane vrátiť - vrátila by jedine žalobcovi a nie žalovanej. Ten, kto nesprávne zistil skutkový stav a nesprávne právne posúdil vec, bol žalobca, ktorý vôbec nebral ohľad na to, že išlo o žalobcom objednané práce, žalovanou vykonané práce, žalobcom prevzaté a prekontrolované práce, následne výsledky týchto boli použité. Práce boli zaplatené, daň zároveň odvedená. Žalobca si neuvedomuje rozdiel v činnosti žalovanej v oblasti čestnej funkcie pre Fond a v činnosti za odmenu na základe dohody o vykonaní prác. Úlohy, ktoré mala žalovaná vykonať, svojím obsahom absolútne nespádajú do rámca výkonu čestnej funkcie člena rady fondu, pretože zo zákona č. 471/2002 Z.z. o Pôžičkovom fonde pre začínajúcich pedagógov, vyplýva, že predkladať podnety ešte neznamená ich tvoriť - nesprávne interpretuje žalobca prípravu podkladov, pretože výlučne v ich kompetencii bolo rozhodovať a schvaľovať tieto materiály, teda robili "naviac". Činnosti nad rámec nespádali do rámca výkonu funkcie člena rady fondu. Je potrebné a dôležité rozlíšiť práce vykonávané na základe dohody a práce vykonávané nad rámec tohto, čiže práce vyplývajúce z čestnej funkcie člena rady Fondu. Ako aj auditor potvrdil, správne bolo rozlíšenie činností, úloh nad rámec úloh na dohodu a činností a úloh vyplývajúcich z čestnej funkcie. Práve z opatrnosti boli uzatvorené dohody, práve preto boli rozlíšené ich činnosti, aby nedošlo ku konfliktu záujmov s čestnou funkciou v rade Fondu. V kompetencii riaditeľa a jeho povinnosťou bolo vytvoriť materiály na prerokovanie a následné odsúhlasenie v rade fondu, tieto dve činnosti sa odlišujú, činnosť riaditeľa a jeho tímu a činnosť fondu. Rozhodovaciemu a schvaľovaciemu procesu predchádza proces prípravy a vypracovania materiálov. Ako správne poznamenal žalobca, tento proces je potrebné vykladať v širšom význame. Teda je potrebné rozlíšiť tieto dve rôzne, rozdielne činnosti. Žalobca už vo svojom poslednom podaní z 05.12.2016 spochybňuje výkon činnosti a povolania vysoko erudovaného, skúseného odborníka pre danú oblasť, ktorý riadil a viedol túto oblasť na vysoko kvalifikovanej úrovni celé desaťročia. Dokonca zachádza tak ďaleko, že spochybňuje aj ním vykonávané činnosti. Jeho svedecká výpoveď bola jasná a zrozumiteľná a vypovedal ako svedok, ktorý si je vedomý dôsledkov v prípade krivej výpovede. Zmluvné strany konali v dobrej viere v záujme bezproblémového, plynulého a kvalifikovaného chodu rady Fondu. Členovia rady fondu mali výlučne schvaľovať materiály a rozhodne ich nemali tvoriť v rámci čestnej funkcie, preto je potrebné rozlíšiť, kde mohli tvoriť aj za riaditeľa, čo bolo úlohou žalovanej v zmysle dohody, a čo výlučne úlohou v zmysle čestnej funkcie člena rady fondu. Žalovaná poukázala tiež na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Cdo 89/2014 v skutkovo obdobnej veci.

11. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok (zákon č. 160/2015 Z.z., ďalej CSP), ktorý nahradil a zrušil do 30.06.2016 účinný zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej OSP). Odvolací súd pristupujúci k rozhodovaniu v tejto veci po 1. júli 2016, postupoval na základe prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP (podľa ktorého, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti) už podľa CSP.

12. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie oboch sporových strán bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - zároveň stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie v čase jeho podania pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie oboch sporových strán má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď

miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na verejnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), a dospel k záveru, že ani odvolaniu žalobcu a ani odvolaniu žalovanej nie je možné priznať úspech, keďže rozhodnutie súdu prvej inštancie je v celom rozsahu vecne správne, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie v zmysle § 387 ods. 1 a ods. 2 CSP.

13. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, konania jemu predchádzajúceho, ako aj celého obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvej inštancie zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom pre vyhlásenie rozsudku, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec i správne právne posúdil, rozhodol vecne správne, keď v plnom rozsahu vychádzal z právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v jeho predchádzajúcom zrušujúcom uznesení č.k. 24Co/471/2014-323 zo dňa 24.06.2015.

14. Pretože odvolací súd preberá v celom rozsahu súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, ktorý vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na rozhodnutie v danej veci, výsledky dokazovania správne vyhodnotil a dospel i k správnym skutkovým záverom pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobcom uplatneného nároku, a pretože odvolací súd zároveň v celom rozsahu zdieľa i právne závery súdu prvej inštancie vo veci, s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 C.s.p. odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie odchýliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľom, ktorí vo svojom odvolaní neuvádzajú žiadne nové podstatné skutkové či právne argumenty než tie, ktoré uviedli už pred súdom prvej inštancie, ktorý sa s nimi náležite vysporiadal.

15. Keďže súd prvej inštancie napadnutý rozsudok vo všetkých jeho častiach riadne odôvodnil, pričom zároveň sa vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami tvoriacimi základ pre rozhodnutie a odvolací súd sa s týmto odôvodnením súdu v plnej miere stotožňuje, k veci považuje za potrebné dodať iba nasledovné:

16. Odvolací súd v zmysle § 385 ods. 1 CSP nepovažoval za potrebné a účelné nariadiť vo veci pojednávanie, nakoľko vychádzal zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie bez potreby zopakovať či doplniť dokazovanie, pričom predmetom odvolacieho prieskumu bolo právne posúdenie otázok, ku ktorým sa všetky sporové strany už vyčerpávajúco a dostatočne vyjadrili. Nariadenie pojednávania si nevyžadoval ani žiaden dôležitý verejný záujem.

17. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca (pôvodne Pôžičkový fond pre začínajúcich pedagógov, IČO: 30 796 415, ktorý bol ku dňu 31.12.2012 zrušený, a jeho právnym nástupcom je Fond na podporu vzdelávania, IČO: 47 245 531) sa svojím návrhom doručeným dňa 13.12.2012 na Okresný súd Bratislava I. domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd zaviazal žalovanú povinnosťou zaplatiť mu sumu 5.132,09 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75% ročne zo sumy 5.132,09 Eur od 04.11.2012 do zaplatenia, a trovy konania. Žalobca je právnická osoba zriadená zák. č. 471/2002 Z.z. o pôžičkovom fonde pre začínajúcich pedagógov, ktorej činnosťou je poskytovanie pôžičiek pre začínajúcich pedagógov. Žalovaná bola v období rokov 2008 až 2010 členom rady fondu, pričom členstvo v rade je čestné, jej člen nemôže byť zamestnancom fondu - z charakteristiky funkcie člena rady vyplýva, že ak tento člen vykonáva činnosť pre fond, nie je oprávnený prijať odmenu za jej výkon.

18. Dňa 14.12.2009 uzavrel právny predchodca žalobcu so žalovanou dohodu o vykonaní práce, predmetom ktorej bola príprava návrhu na zasadnutie rady fondu konaného dňa 15.12.2009, pripomienok k návrhu novely zákona na zlúčenie fondu a Študentského pôžičkového fondu; odmena bola dohodnutá vo výške 132,09 Eur brutto/107,- Eur netto. Práca bola žalovanou vykonaná, dňa 15.12.2009 jej bola vyplatená odmena vo výške 107,- Eur (právny predchodca žalobcu odvedol daň vo výške 25,09 Eur). Dňa 14.12.2009 uzavrel právny predchodca žalobcu so žalovanou dohodu o vykonaní práce, predmetom ktorej bola príprava koncepcie poskytovania pôžičiek pre žiadateľov; odmena bola dohodnutá vo výške 3.000,- Eur brutto/2.430,- Eur netto. Práca bola žalovanou vykonaná, dňa 16.12.2009 jej bola vyplatená odmena vo výške 2.430,- Eur (právny predchodca žalobcu odvedol daň vo výške 570,- Eur). Dňa 14.06.2010 uzavrel právny predchodca žalobcu so žalovanou dohodu o vykonaní práce, predmetom ktorej bola príprava návrhu na dopracovanie štatútu fondu; odmena bola dohodnutá vo výške 2.000,- Eur brutto/1.620,- Eur netto. Práca bola žalovanou vykonaná, dňa

29.06.2010 jej bola vyplatená odmena vo výške 1.620,- Eur (právny predchodca žalobcu odviezol daň vo výške 380,- Eur).

19. V prejednávanej spore žalobca uplatnil svoj nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia na základe argumentácie o absolútnej neplatnosti dohôd o vykonaní práce uzatvorených medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou. Jedná sa o pracovnoprávny vzťah upravený v ustanovení § 226 z.č. 311/2001 Zákonník práce. Vychádzajúc z ust. § 1 ods. 4 Zákonníka práce, ak tento zákon v prvej časti neustanovuje inak, vzťahujú sa na právne vzťahy podľa odseku 1 všeobecné ustanovenia Občianskeho zákonníka. V prvej časti Zákonníka práce pod názvom všeobecné ustanovenia je upravená problematika právnych úkonov a ich neplatnosti v ustanovení §§ 15, 16, 17. Vzhľadom na znenie týchto ustanovení je potrebné na posúdenie platnosti predmetného právneho úkonu - uzavretej dohody o vykonaní práce aplikovať ustanovenie § 39 Občianskeho zákonníka, keďže v uvedených ustanoveniach Zákonníka práce nie je obsiahnutá iná právna úprava v tejto otázke.

20. Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaná bola členkou rady fondu, zriadeného v zmysle zákona č. 471/2002 Z.z. o pôžičkovom fonde pre začínajúcich pedagógov (ďalej aj „ZPFZP“) v období rokov 2008 až 2010, t.j. v čase uzavretia predmetných dohôd o vykonaní práce. Citovaný zákon v ustanovení § 3 ods. 9 ustanovuje, že členstvo a funkcie v rade fondu sú čestné. V zmysle § 3 ods. 1 citovaného zákona rada fondu je najvyšším orgánom fondu, vykonáva správu fondu a riadi jeho činnosť.

21. Právny predchodca žalobcu so žalovanou uzatvoril dohody o vykonaní práce v zmysle § 226 ods. 1 a 2 Zákonníka práce, nakoľko sa strany dohodli na všetkých obsahových náležitostiach dohody o vykonaní práce, t.j. v dohode vymedzili pracovnú úlohu, odmenu za jej vykonanie, dobu, v ktorej sa mala pracovná úloha vykonať a predpokladaný rozsah prác. Predmetné dohody o vykonaní prác boli uzatvorené písomnou formou a to deň pred dňom začatia výkonu práce. Dohody o vykonaní prác predstavujú osobitný druh zmlúv, ktorých uzavretím nevzniká pracovný pomer, no zakladajú pracovnoprávny vzťah. Na predmetné dohody nemožno použiť ustanovenia Zákonníka práce o pracovnom pomere, okrem všeobecnej časti Zákonníka práce a subsidiárnej pôsobnosti všeobecnej časti Občianskeho zákonníka. Pracovnoprávny vzťah založený dohodou o vykonaní prác je podstatne voľnejší než pracovný pomer a vytvára pomerne široký priestor na uplatnenie zmluvnej voľnosti účastníkov. Pre tento pracovnoprávny vzťah je charakteristické, že pracovný záväzok zamestnanca má formu pracovnej úlohy, je vymedzený individuálne, nie druhovo. Zamestnávateľ neriadi priebeh výkonu prác tak, ako je to v pracovnom pomere.

22. Žalobca považoval predmetné zmluvy za neplatné v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka, nakoľko svojím obsahom odporujú ustanoveniu § 5 ods. 4 Zákona o pôžičkovom fonde pre začínajúcich pedagógov, keďže podľa tohto ustanovenia zamestnanci Fondu nesmú byť členmi Rady Fondu a Dozornej rady Fondu. Teda podľa jeho názoru analogicky platí, že členovia Rady Fondu nemôžu byť v postavení zamestnanca voči Fondu a ani založiť svoj akýkoľvek pracovnoprávny vzťah voči Fondu, a ak dôjde k uzavretiu zmluvy alebo dohody, ktorá takýto vzťah medzi Fondom a členom Rady Fondu alebo dozornej rady zakladá, je takáto zmluva alebo dohoda podľa žalobcu v zmysle ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka absolútne neplatná. Odvolací súd už vo svojom zrušujúcom uznesení č.k. 24Co/471/2014-323 zo dňa 24.06.2015 skonštatoval, že vzhľadom ku skutočnosti, že dohoda o vykonaní práce zakladá pracovnoprávny vzťah, žalovaná uzavretím predmetných dohôd o vykonaní práce so žalobcom založila pracovnoprávny vzťah medzi ňou a žalobcom. V tomto smere treba uviesť, že pojem zamestnanec sa v zmysle § 11 ods. 1 Zákonníka práce používa v širšom zmysle slova. Do širšieho vymedzenia pojmu zamestnanec by bolo možné zahrnúť nielen fyzickú osobu ako účastníka pracovného pomeru, ale aj fyzické osoby, pracujúce v štátnozamestnaneckom vzťahu, ako aj fyzické osoby, ktoré pracujú na základe dohôd o vykonaní prác mimo pracovného pomeru. Založením pracovnoprávneho vzťahu žalovaná nadobudla postavenie zamestnanca a žalobca postavenie zamestnávateľa. Teda žalovaná bola v čase, keď plnila pracovné úlohy v zmysle predmetných dohôd, zamestnankyňou žalobcu. Keďže ustanovenie § 5 ods. 4 ZPFZP zakazuje, aby zamestnanci Fondu boli členmi Rady Fondu alebo Dozornej rady Fondu, vyslovil odvolací súd záver, že členovia Rady Fondu a Dozornej rady Fondu nemohli platne uzatvárať akékoľvek zmluvy alebo dohody podľa Zákonníka práce. Uzavretím akejkoľvek zmluvy či dohody podľa Zákonníka práce by vznikol medzi členmi Rady fondu a žalobcom pracovnoprávny vzťah, ktorý ZPFZP vylučuje.

23. Citovaný zákon v ustanovení § 5 ods. 4 *expressis verbis* zakotvuje, že zamestnanci fondu nesmú byť členmi rady fondu a dozornej rady. Je neprijateľné napríklad, aby člen rady fondu, ktorý rozhoduje v otázke vymenovania a odvolania riaditeľa fondu, určovania jeho mzdy, bol vo vzťahu podriadenosti k riaditeľovi fondu na základe uzatvoreného pracovnoprávneho vzťahu, čo sa stalo v tomto prípade, keď žalovaná, ktorá bola členkou rady fondu, mala byť súčasne aj zamestnankyňou fondu na základe uzatvorených dohôd o vykonaní práce. V kontexte tohto ustanovenia citovaného zákona je zrejмый účel zákonného ustanovenia § 3 ods. 9, t.j. zabezpečiť nezávislosť funkcie člena rady fondu pri jeho rozhodovaní bez akýchkoľvek vzťahov resp. väzieb, ktoré vyplývajú z pracovnoprávných vzťahov, t.j. zabezpečiť riadne fungovanie rady fondu, plnenie všetkých činností patriacich do pôsobnosti rady fondu.

24. Uzatvorenie dohody o vykonaní práce medzi fondom a členom rady fondu je potrebné považovať za absolútne neplatný právny úkon v zmysle § 39 Obč. zákonníka, a to pre jeho rozpor s doslovným znením ust. § 5 ods. 4 ZPFZP. Zároveň sa jedná aj o obchádzanie zákona, keď zrejмым účelom uzatvárania dohôd o vykonaní práce a následného vyplácania odmien, bolo obídenie vykonávania funkcie člena rady fondu bez nároku na odplatu.

25. Odvolací súd tiež skonštatoval, že pojem čestná funkcia je potrebné vykladať tak, že ustanovenie do tejto funkcie, resp. jej zastávanie predstavuje pre danú osobu česť, teda aj pri plnení povinností z nej vyplývajúcich sa možno spoliehať na česť osoby vykonávajúcej túto funkciu, pričom jedná sa o funkciu, ktorá nie je honorovaná, t.z. nemožno očakávať od nej žiaden finančný profit, žiaden príjem či odmenu. Uvedené sa v plnom rozsahu vzťahuje aj na výkon funkcie člena rady fondu, v tomto prípade teda výkon akejkoľvek činnosti žalovanou patriacej do pôsobnosti rady fondu ako najvyššieho orgánu fondu, ktorý vykonáva správu fondu a riadi jeho činnosť, je bezodplatný.

26. Je nepochybné, že každý člen rady fondu, aby mohol zodpovedne plniť svoju funkciu, a to rozhodovať na zasadnutiach rady fondu, potrebuje sa nevyhnutne pripraviť na tieto zasadnutia. Je potrebné štúdium dokumentov, vypracovanie rôznych návrhov dokumentov, koncepcií, vypracovanie rozborov, podkladov pre rozhodnutie. Aj táto činnosť však spadá pod výkon funkcie člena rady fondu, je jej neoddeliteľnou súčasťou, pričom z citovaného zákona nevyplýva iná právna úprava. Kompetencie člena rady fondu nemožno charakterizovať výlučne ako kompetencie rozhodovacie a schvaľovacie. Rozhodovací a schvaľovací proces je potrebné vykladať v širšom zmysle slova, tento proces v sebe zahŕňa aj predkladanie pripomienok, návrhov, vypracovanie analýz, koncepcií či iných dokumentov súvisiacich s právomocou rady fondu. Z tohto dôvodu ani za tieto činnosti nemá člen rady fondu nárok na odmenu, teda vyplatenie akejkoľvek odmeny členovi rady fondu v súvislosti s výkonom jeho funkcie člena rady fondu neprichádza do úvahy práve s poukazom na ustanovenie § 3 ods. 9 citovaného zákona.

27. Pokiaľ ide o otázku, či v danom prípade sa nejednalo o iný zmluvný vzťah, pričom jeho formu nemohol žalovaný ovplyvniť, odvolací súd uvádza, že kľúčom k správne mu záveru v prejednávanej veci je odpoveď na otázku, či na základe zmlúv označených ako Dohody o vykonaní práce vznikol medzi účastníkmi pracovnoprávny vzťah, resp. fakticky pracovný pomer. Pri posudzovaní, či v danom prípade sa jedná o pracovnoprávny vzťah, je potrebné vychádzať z definície pojmu závislej činnosti podľa ust. Zákonníka práce, pričom tento vzťah by musel mať znaky závislej práce a žalovaná by na jeho základe musela vykonávať závislú prácu a mať postavenie zamestnanca. Ak účastníci uzatvárali zmluvy na podklade skutočnej, vážnej vôle so zámerom vyvolať nimi právne účinky, ale týmto spôsobom len obchádzali zákon a absenciu jeho ustanovení, jedná sa o simulovaný úkon (§ 41a ods. 1 Občianskeho zákonníka). V prípade simulácie zákonom nedovoleného konania sa nemôžu účastníci dovolávať právnych dôsledkov, ktoré nastali zo simulovaného právneho úkonu, ani s nimi zastieraného neplatného úkonu. Inými slovami legálne označený úkon, ktorým sa zastiera právom nedovolené konanie, nemôže vyvolať účinky právom inak spojené s platným právnym úkonom len preto, že je takto označený. Preto akékoľvek úvahy smerujúce k posudzovaniu zmluvného vzťahu medzi žalovanou a právnym predchodcom žalobcu napr. ako dohoda o vykonaní práce alebo iný právny vzťah, nie sú namieste.

28. Pokiaľ ide o posúdenie toho, či činnosti uvedené v dohode spadali alebo nespádali do výkonu funkcie žalovanej ako členky rady Fondu, teda išlo o činnosť vykonávanú nad rámec funkcie člena rady Fondu, odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie dospel k správne mu záveru, že predmet činností, ktorý bol obsahom dohôd o vykonaní práce spadal do zákonom a štatútom vymedzeného rámca úloh člena rady Fondu. Podstatou výkonu funkcie člena rady Fondu je to, že táto funkcia je čestná a predovšetkým nezávislá na riaditeľovi Fondu (ktorého členovia rady Fondu vymenúvajú, odvolávajú a určujú jeho

mzdu). Žalovaná ako člen rady Fondu v rámci výkonu svojej schvaľovacej kompetencie schvaľovala to, čo sám mala vypracovať na základe uzavretých dohôd, z čoho vyplýva, že neschvaľovala predložené materiály ale materiály ňou vypracované, čo mohlo ovplyvňovať i nezávislosť jej rozhodovania, pričom je nutné zároveň poukázať na skutočnosť, že odmeňovanie členov rady Fondu a členov dozornej rady Fondu bolo zavedené až prijatím zákona č. 396/2012 Z.z. o Fonde na podporu vzdelávania (§ 2 ods. 4, 5), s účinnosťou od 01.01.2013, keď do jeho prijatia bola táto funkcia čestná, t.j. bezodplatná.

29. Odvolací súd poukazuje tiež na právne závery Najvyššieho súdu SR vyslovené v rozhodnutí v skutkovo obdobnej veci sp. zn. 5 Cdo 435/2014, v ktorej Najvyšší súd SR skonštatoval, že v prejednávanej veci je na mieste otázka, či účastníci uzatvárali zmluvy na podklade skutočnej, vážnej vôle a zámeru vyvolať ich právne účinky, t.j. vznik pracovnoprávneho vzťahu, alebo týmto spôsobom len obchádzali zákon a absenciu jeho ustanovení, ktoré by umožňovali odmeňovanie členov rady fondu. Pritom simulovaný právny úkon sa posudzuje nie z hľadiska dôsledkov simulovaného právneho úkonu, ale ako ten právny úkon, ktorý strany zastierali a ku ktorému ich vôľa aj reálne smerovala avšak len za predpokladu, že tento iný úkon je platný. Pokiaľ však ide o simuláciu zákonom nedovoleného konania, nemôžu sa jeho účastníci dovoliavať právnych dôsledkov, ktoré by inak nastali zo simulovaného právneho úkonu, ani z ním zastieraného neplatného úkonu. Inými slovami legálne označený úkon, ktorým sa zastiera právom nedovolené konanie, nemôže vyvolať účinky právom inak spojené s platným právnym úkonom len preto, že je takto označený. Akákoľvek rozhodovacia činnosť (napríklad aj sudcovská) nespočíva len v mechanickom rozhodovaní, ale zahŕňa množstvo iných vedľajších činností, ktoré spolu vedú k prijatiu príslušného rozhodnutia a riadenia spoločnosti. K obrane žalovanej v dovolacom konaní spočívajúcej v argumentácii, že vo fonde boli dlhodobo uzatvárané dohody o vykonaní práce s členmi rady, že žalovaná konala v dobrej viere a mala legitímne očakávania, dovolací súd považoval za potrebné dodať, že súkromné právo od počiatku ovláda základná rímska zásada „ignorantia iuris non excusat - neznalosť zákona neospravedlňuje“ a tiež „vigilantibus iura scripta sunt - právo patrí bdelym, pozorným, ostražitým, bedlivým“. Pokiaľ ide o doktrínu legitímneho očakávania, tú veľmi výstižným spôsobom definoval Ústavný súd Českej republiky v náleze z 8. júna 1995 sp. zn. IV ÚS 215/94: „Jestliže tedy někdo jedná v důvěře v nějaký zákon, nemá být v této své důvěře zklamán“. Legitímne očakávanie jednotlivca sa môže vzťahovať len na to, čo je v súlade s právom a zo zákona výslovne vychádza, dlhodobá prax nie je dostatočnou bázou pre aplikáciu tohto princípu. Vzhľadom na tieto závery podľa odvolacieho súdu neobstojí ani odvolanie sa žalovanej na inštitút dobrých mravov v zmysle § 3 ods. 1 Obč. zákonníka, nakoľko ako už bolo uvedené vyššie, samotná žalovaná mala, resp. mala mať vedomosť o neplatnosti uzatváraných dohôd a s tým súvisiace obchádzanie zákona. Pokiaľ žalovaná na takejto neprípustnej praxi dobrovoľne participovala, musí znášať právne následky v podobe povinnosti vydať vzniknuté bezdôvodné obohatenie a nemôže sa odvolávať na inštitút dobrých mravov, keď aj ona sama dobré mravy porušila tým, že uzavrela dohody v rozpore so zákonom a obchádzajúce zákon.

30. Pokiaľ žalovaná poukazovala na ust. § 17 ods. 3 Zákonníka práce, poskytujúce ochranu zamestnancovi pri neplatnosti právneho úkonu, ako už odvolací súd skonštatoval vo svojom zrušujúcom uznesení, v danom prípade vzhľadom na absolútnu neplatnosť uzavretých dohôd o vykonaní práce, medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou nevznikol platne pracovnoprávny vzťah, žalovaná nezískala status zamestnanca, preto sa ani na ňu nemôže vzťahovať ochrana v zmysle § 17 ods. 3 Zákonníka práce. Zároveň je potrebné súhlasiť aj s argumentáciou žalobcu, ktorý dôvodne poukázal na to, že neplatnosť dohôd o vykonaní práce zavinila aj žalovaná, ktorá mala, resp. mala mať vedomosť o tom, že ako členka rady fondu nemôže byť jeho zamestnankyňou a za výkon funkcie člena rady fondu nemôže poberať odmenu.

31. Čo sa týka posúdenia otázky premlčania uplatneného nároku, z ustanovenia § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka jednoznačne vyplýva, že pre začiatok subjektívnej premlčacej doby na uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia je rozhodujúci subjektívny moment, keď sa oprávnený dozvie o okolnostiach, ktoré sú rozhodujúce pre uplatnenie jeho práva. Vedomosť oprávneného o tom, že na jeho úkor bolo získané bezdôvodné obohatenie a o tom, kto ho získal, musí byť teda skutočná a nie iba predpokladaná, pretože, len ak oprávnený vie o tom, že na jeho úkor sa niekto bezdôvodne obohatil, môže uplatniť svoje právo, t.j. požadovať vydanie dôvodného obohatenia. Nie je pritom rozhodujúce ani to, či sa oprávnený o svojom práve nedozvedel vlastným zavinením, teda či sa mohol o svojom práve dozvedieť alebo mal dozvedieť pri vynaložení potrebnej starostlivosti. Pokiaľ ide o počítanie subjektívnej premlčacej doby, správne postupujú sudy vtedy, ak za začiatok jej

plynutia považujú deň, keď účastník zistil neplatnosť zmluvy (napr. keď revízne orgány vytkli organizácii neplatnosť uzavretej zmluvy), vychádzajúc z judikátu R1/1979.

32. Podľa rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 145/2004, v prípade práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia je ustanovená kombinovaná premlčacia doba, t.j. subjektívna a objektívna premlčacia doba. Jej začiatok je upravený odlišne; tieto dve premlčacie doby začínajú, plynú a končia nezávisle na sebe. Subjektívna premlčacia doba je kratšia - dvojročná, objektívna premlčacia doba je buď trojročná v prípade bezdôvodného obohatenia vzniknutého z nedbanlivosti alebo desaťročná, ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie. Za rozhodujúci pre začiatok plynutia subjektívnej 2-ročnej premlčacej doby je treba považovať deň, kedy sa oprávnený v konkrétnom prípade skutočne dozvie o tom, že na jeho úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto ho získal. Nie je pritom rozhodujúce, že oprávnený mal možnosť sa potrebné skutočnosti dozvedieť už skôr. V danom prípade teda nie je podstatná a rozhodujúca okolnosť, kedy sa žalobca pri riadnej starostlivosti musel alebo mohol dozvedieť, že na jeho úkor došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia, ale je rozhodujúce, kedy sa o tejto okolnosti skutočne dozvedel. Z § 107 ods. 1 OZ totiž vyplýva, že pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby k uplatneniu práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia je rozhodujúci subjektívny moment, kedy sa oprávnený dozvie o okolnostiach, ktoré sú rozhodujúce pre uplatnenie tohto práva. Táto (subjektívna) vedomosť oprávneného o tom, že na jeho úkor sa niekto bezdôvodne obohatil a o tom, v prospech koho k tomuto obohateniu došlo, pritom musí byť skutočná. Nie je pritom rozhodujúce, či sa oprávnený o svojom práve nedozvedel vlastným zavinením, teda či sa mohol o svojom práve dozvedieť alebo mal dozvedieť pri vynaložení potrebnej starostlivosti.

33. Rovnaký záver vyplýva tiež z rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu ČR, ktorý opakovane konštatoval, že pri posudzovaní začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby je potrebné vychádzať z preukázanej, skutočnej a nie len z predpokladanej vedomosti oprávneného o tom, že došlo na jeho úkor k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto ho získal. Rozhodujúci je preto subjektívny moment, kedy sa oprávnený dozvie o okolnostiach, ktoré sú rozhodujúce pre uplatnenie jeho práva (pozri napr. rozsudky Najvyššieho súdu ČR zo dňa 31.08.2000, sp. zn. 25 Cdo 2581/98, zo dňa 27.03.2003, sp. zn. 33 Odo 766/2002, či zo dňa 25.04.2001, sp. zn. 33 Cdo 3003/99, uverejnený v Súbore civilných rozhodnutí Najvyššieho súdu pod C 442, zv. 5/2001).

34. Odvolací súd preto v zhode so súdom prvej inštancie konštatuje, že nárok žalobcu bol uplatnený včas, nakoľko ku dňu podania žaloby (13.12.2012) nedošlo k uplynutiu subjektívnej premlčacej doby pre vydanie bezdôvodného obohatenia. Pre plynutie subjektívnej dvojročnej premlčacej lehoty je rozhodujúci okamih, kedy žalobca skutočne (reálne) zistil, že dohody o vykonaní práce uzavreté so žalovanou sú neplatné, a teda, že plnenie na ich základe predstavuje bezdôvodné obohatenie. Za okamih začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby je potrebné považovať deň 05.10.2011 (oboznámenie sa s obsahom právneho stanoviska), kedy sa žalobca o neplatnosti dohôd o vykonaní práce skutočne dozvedel. Okamih samotného uzavretia predmetných dohôd nemôže vyvolávať začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby, nakoľko samotným uzavretím dohôd k vzniku bezdôvodného obohatenia ešte nedošlo a navyše pôvodné vedenie žalobcu malo za to, že tieto dohody sú platnými právnymi úkonmi. Plynutie subjektívnej premlčacej lehoty je viazané na reálnu vedomosť o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na úkor žalobcu obohatil. Ak žalobca (jeho právny predchodca) považoval v čase uzatvárania dohôd tieto za platné právne úkony a odmeny z nich poskytnuté za oprávnené, nemožno hovoriť, že žalobca v čase ich uzatvárania vedel, že na strane žalovaného došlo k bezdôvodnému obohateniu. Nie je pritom rozhodujúce ani to, či sa oprávnený o svojom práve nedozvedel vlastným zavinením, teda či sa mohol o svojom práve dozvedieť alebo mal dozvedieť pri vynaložení potrebnej starostlivosti.

35. Pre ustálenie okamihu začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby je možné považovať až okamih upozornenia účastníka zmluvy na jej neplatnosť, napríklad kontrolnými orgánmi (rada Fondu, dozorná rada Fondu na podnet Národnej rady SR), vychádzajúc z judikátu R1/1979. Preto až po predložení Memoranda advokátskej kancelárie AENEA Legal, s.r.o. z 05.10.2011 bol žalobca upozornený revíznym orgánom na neplatnosť dohôd. Z výročnej správy o hospodárení a činnosti fondu za rok 2010 uvedené nedostatky nevyplývali a táto správa nebola schválená Výborom Národnej rady Slovenskej republiky pre vzdelávanie, vedu, mládež a šport, na zasadnutí dňa 16.06.2011, práve pre nedostatky týkajúce sa výšky nákladov fondu k mzdovým prostriedkom. Z obsahu Memoranda vypracovaného advokátskou kanceláriou AENEA Legal s.r.o. jednoznačne vyplýva, že jeho predmetom

bola problematika uzatvárania dohôd o vykonaní práce členov rady Fondu a členov dozornej rady s právnym predchodcom žalobcu a ich súlad s ust. § 5 ods. 4 zákona o pôžičkovom fonde, v ktorého závere je uvedený: „Dohoda o vykonaní práce uzatvorená členom rady fondu a členom dozornej rady s ŠPF, nie je v súlade s ust. § 5 ods. 4 zákona o ŠPF.“

36. V danom prípade je tak dôvodným posudzovať nárok žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia v súlade s ust. § 451 Občianskeho zákonníka. Základným predpokladom vzniku bezdôvodného obohatenia je vznik objektívne merateľného majetkového prospechu u obohateného, keď k zväčšeniu jeho majetku došlo v rozpore s právom uznanými dôvodmi s tým, že dôkaz o existencii bezdôvodného obohatenia na strane obohateného, musí ponúknuť postihnutý, ktorý žalobou na súde žiada vydanie bezdôvodného obohatenia, respektíve jeho peňažnú náhradu. Pre vznik bezdôvodného obohatenia Občiansky zákonník vyžaduje objektívnu skutočnosť, a síce to, aby k bezdôvodnému obohateniu došlo v dôsledku právom uznaných dôvodov, keďže je irelevantné, či k bezdôvodnému obohateniu u povinného subjektu došlo v dôsledku konania tretej osoby. Inštitút bezdôvodného obohatenia smeruje k odčerpaniu prostriedkov od osoby, ktoré získala niektorou zo skutkových podstát uvedených v ustanovení § 451 až § 454 Občianskeho zákonníka, a výška plnenia za užívanie cudzej veci sa preto odvodzuje od prospechu, ktorý získal obohatený, ktorý je povinný vydať to, čo získal neoprávneným užívaním cudzej veci (v posudzovanej veci finančných prostriedkov, resp. súčte odmien vyplývajúcich z dohôd o vykonaní práce), teda ten prospech, ktorý žalovaná bezdôvodne získala. Ak žalovaná vykonala činnosti z dohôd o vykonaní práce v prospech Fondu, tak Fond od nej prijal iba plnenie, ktoré žalovanej vyplývalo z titulu výkonu jej čestnej (bezodplatnej) funkcie člena rady Fondu (t.j. plnila iba svoju zákonnú povinnosť) a žalovaná je aj v takom prípade povinná žalobcom poskytnuté finančné prostriedky vrátiť. Plnením funkcie člena rady Fondu, ktorá bola čestná, vznikla žalovanej povinnosť vrátiť žalobcovi ním poskytnuté plnenie a žalobca nemá voči žalovanej žiadnu regresnú povinnosť z titulu „spotrebovaných“ plnení. Relevantným argumentom, pre ktorý je žalovaná povinná vrátiť žalobcovi ním poskytnuté plnenie, je právny záver, že činnosti, ktoré žalovaná mala vykonať na základe dohôd o vykonaní práce, boli súčasťou výkonu jej funkcie člena rady Fondu a vyplývali z jeho zákonného a štatútom vymedzeného rozsahu, pričom predmetné činnosti priamo súviseli so základnou úlohou fondu, ktorou je rozhodovanie o poskytnutí pôžičiek študentom.

37. Pokiaľ žalovaná poukazovala na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Cdo 89/2014 v skutkovo obdobnej veci, v ktorej súd prvej inštancie aj odvolací súd v prevažnej časti uplatneného nároku akceptovali žalovaným vznesenú námietku premlčania, Najvyšší súd SR dovolania žalobcu aj žalovaného odmietol z dôvodu ich neprípustnosti, pričom sa nezaoberal napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti. Z tohto dôvodu nemôže mať citované rozhodnutie Najvyššieho súdu SR pre prejednávany spor žiadnu relevanciu, nakoľko Najvyšší súd SR sa v tomto rozhodnutí nevyslovil k žiadnej meritórnej otázke.

38. Čo sa týka zamietnutej časti žaloby, napadnutej odvolaním žalobcu, podľa odvolacieho súdu súd prvej inštancie správne usúdil, že suma 975,09 Eur, ktorú žalobca odviezol ako preddavok na daň z príjmu žalovanej príslušnému správcovi dane, nie je bezdôvodným obohatením, ktoré by mala žalovaná žalobcovi vydať podľa § 451 ods. 1, 2 a § 457 v spojení s § 458 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Nejde totiž o plnenie, ktoré by žalovaná dostala od žalobcu podľa neplatných dohôd o vykonaní práce, keď žalobca tieto sumy žalovanej nevyplátil spolu s odmenami vyplatenými podľa týchto dohôd, ale ich sám odviezol ako preddavok na daň z príjmu žalovanej príslušnému správcovi dane.

39. Odvolací súd nesúhlasí s odvolacou námietkou žalobcu, že tento nárok možno kvalifikovať ako nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia podľa § 454 Občianskeho zákonníka, teda ako bezdôvodné obohatenie, ktoré žalovaná získala na úkor žalobcu tým, že žalobca za ňu plnil to, čo podľa práva mala plniť sama. Predpokladom vzniku tohto bezdôvodného obohatenia sú dve skutočnosti: 1. predovšetkým musí ísť o plnenie, ktoré mal iný subjekt na základe svojej povinnosti plniť sám a 2. ten, kto plní za iného, nemá sám povinnosť plniť. V tomto prípade nie je splnená už prvá z uvedených podmienok, teda že by malo ísť o plnenie, ktoré mala žalovaná povinnosť plniť sama. Odvolací súd nespochybňuje argumentáciu žalobcu v odvolaní, že podľa zákona o dani z príjmu je zamestnávateľ len v pozícii platiteľa dane, ktorý má zákonnú povinnosť vykonať zrážku preddavku na daň a odviesť ju príslušnému subjektu, a to za a v mene daňovníka, ktorým je zamestnanec. V tomto prípade ale o takýto prípad nejde, pretože dohody o vykonaní práce, ktoré boli stranami sporu uzatvorené, boli absolútne neplatnými právnymi úkonmi. Medzi stranami nevznikol platne pracovnoprávny vzťah podľa dohody o vykonaní práce a

plnenia, ktoré žalobca odviezol príslušnému správcovi dane, tak nemohli byť preddavkami na daň z príjmu, ktorú by bola povinná platiť žalovaná ako zamestnanec zo svojho príjmu zo závislej činnosti a žalobca by bol povinný ako zamestnávateľ ich od nej vybrať a za ňu odvieť. Žalovaná preto nemá žiadnu právnu povinnosť vydať tieto plnenia žalobcovi, pretože nejde o bezdôvodné obohatenie, ktoré by získala na jeho úkor.

40. Ďalšie odvolacie argumenty žalobcu, resp. argumenty žalovanej odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej už za nerozhodné, bez potreby sa nimi osobitne vysporiadavať. I podľa už konštantnej judikatúry súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami sporu. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku strany sporu, ktorá ju nastolila. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty strán sporu (porovnaj napríklad rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04, II.ÚS 200/09 a podobne). Preto na ostatnú odvolaciu argumentáciu sporových strán odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

41. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu, vrátane odvolaním osobitne nenapadnutého vecne správneho výroku o náhrade trov konania, v súlade s ust. § 387 ods. 1 C.s.p. ako vecne správny potvrdil.

42. Žalobca má voči žalovanej podľa § 255 ods. 2 C.s.p. a § 396 ods. 1 C.s.p. nárok na náhradu trov odvolacieho konania v pomernej časti k jeho úspechu, ktorý bol rovnaký ako v prvoinštančnom konaní, vzhľadom na to, že žalobca bol v odvolacom konaní úspešný vo vyhovujúcej časti o zaplatenie 4.157,- Eur a neúspešný bol v zamietajúcej časti o zaplatenie 975,09 Eur, jeho čistý úspech tak predstavuje 62% (úspech žalobcu 81% mínus jeho neúspech 19%). Zároveň neboli tu dané žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by výnimočne odôvodňovali prevažne úspešnému žalobcovi náhradu trov konania nepriznať (§ 257 C.s.p.). V prípade, že žalobcovi vznikli nejaké trovy odvolacieho konania, o výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 C.s.p. súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku, a to samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

43. Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.